

MOZAIKA

DOBROVOLNICTVÍ
A SOLIDÁRNÍ
PROJEKTY

ČTVRTLETNÍK DZS O MEZINÁRODNÍM VZDĚLÁVÁNÍ / JARO 2020

**Jak mladí lidé
pomáhají řešit
společenské
problémy a jak
je v tom můžete
podpořit i vy**

DŮM ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE	D	Z
	S	

Kalendář akcí

12.–26. března

DiscoverEU

Další kolo celoevropské online soutěže, ve které mají mladí lidé ve věku 18 let šanci vyhrát časovou jízdenku po Evropě, a poznávat tak její obyvatele, kulturu a historii.

www.europa.eu/youth/discovereu_cs

1. dubna

Infosemináře Evropského sboru solidarity

Semináře se konají u příležitosti druhé letošní výzvy (uzávěrka je 30. 4.). V 10.00 začne seminář zaměřený na dobrovolnické projekty, od 15.00 pak další, věnovaný solidárním projektům. Konat se budou v budově DZS v Praze.

bit.ly/infoseminar-solidarniprojekty
bit.ly/infoseminar-dobrovolnictvi

13. dubna

Evropská jazyková cena Label

Termín pro podávání přihlášek v letošní výzvě Evropské jazykové ceny Label. Iniciativa si klade za cíl podpořit inovativní projekty v oblasti jazykového vzdělávání.

www.naerasmusplus.cz/cz/reformy-a-systemy-vzdelavani-label

duben

Online kurz EPALE lektorské dovednosti II

Novinka, která navazuje na loňský kurz pro začínající lektory, který má již přes 1000 registrovaných uživatelů. Ještě více si rozšíříte své lektorské dovednosti a vyzkoušíte je online. Kurz bude spuštěn v průběhu dubna.

www.kurzy.epale.cz/courses/lektor

NOVĚ OTEVŘENO! Info Desk DZS

Otevírací doba:
9–17 (po–čt), 9–15 (pá)

Na Poříčí 4, Praha 1
☎ 221 850 100
✉ info@dzs.cz

6. května

Den Evropy

U příležitosti každoročních oslav mírové spolupráce v Evropě se Dům zahraniční spolupráce zapojí do dvou velkých akcí pro veřejnost. Jedna se bude konat na Střeleckém ostrově v Praze, druhá na Moravském náměstí v Brně. Všichni jsou vítáni!

www.dzs.cz

Úvodem

Milí čtenáři, dobrovolník není jen někdo, kdo se pro druhé de facto obětuje. V mezinárodních dobrovolnických projektech se setkáváme s mladými lidmi, kteří na sobě chtějí pracovat, rozvíjet se, mají odvalu vykročit do neznáma a poznat novou kulturu, najít nové přátele. A stejně přistupují také k rozvoji místních komunit, doma i za hranicemi. Dobrovolnictví je totiž především o budování hodnot.

Loni k nám přijelo v rámci programu Evropský sbor solidarity celkem 135 dobrovolníků a dobrovolnic z Německa, Gruzie, Itálie nebo Kypru. Co vlastně motivuje mladé, aby vyrazili za dobrovolnickou zkušeností právě do českých zemí? Překvapivě to není oblíbené české pivo ani jiné typické artefakty, ale zejména světová kvalita českých organizací a jejich osobitý a kreativní přístup ke společenským otázkám.

Když jsem se potkala s organizátory dobrovolnických projektů na Vysočině, vyprávěli mi o dobrovolníkově ze Španělska, který místní tak uchvátil, že uspořádali veřejnou sbírku na vybavení bytu pro něj a ostatní z jeho týmu. Solidarita je chytlavá.

Z České republiky se loni vypravilo za mezinárodní dobrovolnickou zkušeností celkem 104 dobrovolníků a dobrovolnic. Nejčastěji slyšíme, že zapojení pro ně znamená krok k osamostatnění, příležitost vyzkoušet si budoucí povolání nanečisto i možnost změnit prostředí a vystoupit ze zajatých kolejí.

Společnost se zrychluje a čas je stále cennější komoditou. A věnovat ten svůj právě budování komunity a nezištné pomoci druhým je nejlepším způsobem, jak jej zúročit. Proto jsme se rozhodli věnovat jarní číslo Mozaiky právě dobrovolnictví.

Ludmila Vávrová
vedoucí odboru mládeže

Bez dobrovolníků se neobejdeme

Podle Doporučení Rady Evropy s názvem *Mladí dobrovolníci – mobilita v rámci EU z roku 2018* má dobrovolnictví „velký prospěch v široké škále oblastí, jako je podpora sociálního začleňování, zachování kulturního dědictví, podpora mezigenerační solidarity a ochrana životního prostředí“. V té době už deset let fungoval úspěšný program Evropská dobrovolná služba, který doposud umožnil tisícům mladých lidí vyjet do zahraničí na dobrovolnickou misi, a přinesl tak řadu podnětů, které v sobě dokument shrnuje. Jelikož dokument vznikl krátce po příchodu ekonomické krize, reagoval do velké míry na snahy podpořit zaměstnatelnost mladých lidí a celkovou soudržnost společnosti, která procházela náročným obdobím.

Dobrovolnictví vnáší do života jednotlivců i celé společnosti hodnoty, které přesahují člověka samotného – nezištnost a vnímavost k ostatním navzdory jejich odlišnostem. Díky systematické podpoře na národní i mezinárodní úrovni zájem o dobrovolnictví roste. V roce 2016 tak vznikl nový program s názvem *Evropský sbor solidarity*. Pro něj se podařilo získat více finančních prostředků, díky čemuž mohl rozšířit nabídku pro zapojení mladých lidí do dobrovolnických a solidárních činností.

Evropská komise také v minulém roce iniciovala vznik expertní skupiny, která reviduje stávající Doporučení a připravuje návrh opatření a nástrojů, které by v budoucnu rozvoj dobrovolnictví ještě více podpořily. Od roku 2019 tak probíhá mapování, výzkumná šetření i odborné diskuse a konzultace s lidmi v terénu. Díky tomu všemu bude nové Doporučení reagovat na skutečné potřeby mladých dobrovolníků i dobrovolnických organizací.

Jednou z hlavních priorit je aktivní vyhledávání a zapojování znevýhodněných mladých lidí a Doporučení bude dále re-

flektovat nové výzvy, které stojí nejen před mladými, ale před společností vůbec. Pokud získá potřebnou podporu, může dobrovolnictví sehrát zásadní pozitivní roli třeba při řešení dopadů klimatické změny.

Životy mladých lidí se zásadně proměňují a zrychlují, a proto je důležité nabízet jim odpovídající příležitosti, jako jsou krátkodobé mobility nebo digitálních nástroje – možnost virtuálního dobrovolnictví je zpřístupní těm, kteří by se jinak nemohli zapojit.

Se vzrůstajícím zájmem přichází i negativní trendy, jako je takzvaný voluntourism, tedy kombinace dovolené či turistiky spojené s účastí na dobrovolnické činnosti. Problém je, že řada cestovních kanceláří a zprostředkovatelů nabízí takové turistické balíčky bez ohledu na jejich negativní dopad. Tento model totiž ztěžuje přístup mladým lidem, kteří nemají finanční prostředky, aby si za takovou zkušenost zaplatili.

Dosavadní studie také ukázala, že v postkomunistických zemích – včetně České republiky – sice převládá pozitivní vztah k dobrovolnictví a zájem o ně neustále vzrůstá, stále však panuje určitá míra nedůvěry a nepochopení, kolují různé dezinformace a chybí i dostatečná legislativní či systematická podpora na národní i lokální úrovni. Pro mnohé má samo slovo „solidarita“ stále pachů povinných shromáždění, organizovaných brigád a společenské přetvářky. Zejména mladí lidé však již častěji pociťují spíše potřebu řešit reálné problémy ve svém bezprostředním okolí a pomáhat aktivně své komunitě. Ostatně skutečná solidarita vyvěrá z podstaty člověka, který hledá, co je lidem společné, ne to, co je rozděluje. Podpora solidárních programů bezpochyby přináší užitek celé společnosti. A třeba motivuje i ty, kdo zatím zůstávají opodál.

Adéla Linhartová
Odbor Evropské unie, MŠMT

MUSÍŠ VĚDĚT, CO CHCEŠ! NEMUSÍŠ

Vyzkoušej si v klidu, co ti jde.
Získáš čas, peníze a dobrý pocit.
evropskydobrovolnik.cz

evropskydobrovolnik.cz

Spolufinancováno z programu Evropské unie Erasmus+ a z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem. Změny uvedených údajů nebo tiskové chyby jsou vyhrazeny.

MOZAIKA, jaro 2020 • 2. března 2020 • Vychází 4x ročně, rozdává se zdarma
Vydavatel: Dům zahraniční spolupráce • Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1, IČO: 61386839, Evid. č.: MK ČR E 23325, Tel.: +420 221 850 100, E-mail: info@dzs.cz, Web: www.dzs.cz, www.naerasmusplus.cz, www.eurodesk.cz. **Redakce:** Lucie Rychlá. **Foto:** shutterstock.com, istockphoto.com **Grafika:** Hedvika Člupná **Tisk:** AF BKK, s. r. o. **Distribuce:** Casus, Direct Mail, a. s. **Předplatné:** Odebírání čtvrtletníku si můžete objednat na stránkách www.dzs.cz, kde také naleznete zdarma ke stažení elektronickou verzi. Vaše dotazy a připomínky zasílejte na e-mail: redakce@dzs.cz

Text: Gabriela Medwell

Dobrovolnictví jako start kariéry

Podle studie iniciované Evropskou komisí v roce 2010 se více než 100 milionů Evropanů angažuje v dobrovolnictví. Jejich práce je přitom klíčová při řešení celé řady sociálních problémů, od nezaměstnanosti k mládežnické kriminalitě. Ostatně sociální i ekonomickou hodnotu dobrovolnictví si v posledních letech uvědomuje stále více evropských politiků. Potvrzuje to i skutečnost, že rok 2011 byl v Evropě vyhlášen rokem dobrovolnictví a o pět let později iniciovala Komise vznik nového programu Evropský sbor solidarity s rozpočtem více než 375 milionů eur.

Co je ale vlastně dobrovolnictvím myšleno? Jednotná definice v zemích EU stále neexistuje, nicméně v roce 2014 Rada Evropské unie definovala dobrovolníka jako „osobu, která se z vlastní vůle a nepeněžní motivace rozhodne zapojit do činnosti, z níž má prospěch komunita a společnost obecně“. V České republice byla dobrovolná služba po právnícké stránce dlouho neuchopená. Vyřešil to až Zákon o dobrovolnické službě, který vešel v platnost 1. ledna 2003. Určuje například, kdo se může dobrovolnictvím věnovat pouze v Česku a kdo může vyjet i do zahraničí.

Dobrovolnictví v ČR

Jaký vůbec panuje postoj k dobrovolnictví v České republice? Žádné významné studie na toto téma bohužel neexistují, něco se však dá odhadnout z počtu zapojených občanů do dobrovolnických aktivit, kterých není málo. Podle odhadů české vlády se v dobrovolnictví angažuje zhruba 29 procent populace nad 14 let, a Česká republika se tak řadí na osmé místo v EU.

Podle Michala Svatoně, ředitele neziskové organizace A.I.M., ale spousta lidí o dobrovolnictví víc mluví, než koná. „Na druhou stranu většina dobrovolnické činnosti se odehrává mimo veřejné sledování. A někdy je to možná i lepší pro samotné dobrovolníky, nedělají to přeci kvůli slávě, ale kvůli pomoci ostatním členům společnosti.“

Petr Bandas, dobrovolník zapojený do činnosti práce s mládeží v rámci programu Erasmus+, ale vidí v této oblasti obrovský posun: „souvisí to s osvětou, vzděláváním a předáváním životních hodnot. Je skvělé, že se i v mém nejbližším okolí objevují lidé, kteří aktivně a systematicky, přesto však nenásilně, ukazují dětem dobrovolnictví jako aktivitu, která může obohatit všechny zainteresované i jejich nejbližší.“

Na druhou stranu Lucie Novotná, koordinátorka zahraničních dobrovolníků v rámci Evropského sboru solidarity, není tak optimistická. „Zcela u nás chybí cílená a propracovaná výchova k dobrovolnictví, jako je k tomu v jiných zemích,“ tvrdí.

Zájem o dobrovolnictví u nás ale existuje, soudě podle nabídek a podpory ze strany nadací a dárců, kteří tyto aktivity financují. Dobrovolníci působí například v sociálních službách, ve vzdělávání a zdravotnictví, v kultuře a sportu nebo pomáhají s ochranou životního prostředí. Podle vládního dokumentu z roku 2016 však vývoj dobrovolnictví v ČR stagnuje, pomoci by mohlo „viditelnější ocenění“ ze strany státu.

Přínos pro trh práce

A jak je vnímáno dobrovolnictví na pracovním trhu? Oceňují zaměstnavatelé tuto zkušenost při náborech nové pracovní síly?

„Určitě ano,“ tvrdí Petr. „Každá zkušenost nad rámec profesních dovedností nutných pro výkon činnosti v našem oboru je v podstatě benefitem pro firmu a lidi v ní. Řečeno i opačně, samotná dobrovolnická zkušenost nemůže být kvalifikačním předpokladem pro získání a výkon zaměstnání, alespoň v naší firmě. Přesto je obrovským pozitivem, a hlavně vypovídá o založení takového člověka a jeho hodnotách, což je pro nás jako zaměstnavatele i kolegy velmi cenná informace.“

Souhlasí i Michal, který věří, že jakákoliv zkušenost, kterou mladý člověk získá mimo školský systém, je pro jeho budoucí život přínosná. „Ze školy si odneseme z větší části teorii a minimum praxe. Ale jako dobrovolníci si aktivně vyzkoušíme praktické dovednosti, které jsou mnohdy důležitější než naučené fráze ze školy.“ Kromě praktického užítí nabytých zkušeností si mladý člověk může lépe nastavit své vnitřní hodnoty.

Lucie k tomu dodává: „Je to podle mě plnohodnotná pracovní zkušenost, navíc pracovní zkušenost, za kterou stojí jiná motivace než ta finanční. Například v Anglii je minimálně roční dobrovolnická zkušenost požadovanou součástí životopisu u absolventů. Je to něco jako praxe, důkaz o tom, že člověk chvíli fungoval jinde než na škole a že to má v hlavě eticky srovnané.“

Přestože dobrovolnická práce není podle mezinárodních standardů zahrnuta v hrubém domácím produktu, je hodnota této pomoci nezanedbatelná. Podle nejnovější zprávy Českého statistického úřadu vzrostl počet hodin odpracovaných dobrovolníky v roce 2016 oproti předchozímu roku o 2,2 procent na 46,1 milionu. Hodnota vykonané práce pak činila 6,4 miliard korun, což představovalo meziroční nárůst o 7,5 procent.

Každá zkušenost nad rámec profesních dovedností nutných pro výkon činnosti v oboru je benefitem pro firmu a lidi v ní

5 důvodů, proč je dobrovolnictví přínosné pro rozjezd kariéry:

1 Nasměrování životní dráhy

Nahlédnete pod pokličku různých profesí a vyzkoušíte si nové činnosti. Uvědomíte si, co vás baví a čemu byste se chtěli v budoucnu věnovat. Vystoupíte ze zajetých kolejí a třeba dostanete nápad na vlastní podnikání.

2 Osobnostní rozvoj

Zlepšíte se v komunikaci s jinými lidmi, týmové práci i v řešení konfliktů. Povolíte uzdu vlastní tvořivosti a naučíte se taky lépe pracovat s informacemi. Postavíte se na vlastní nohy, a díky tomu všemu se vám postupně zvýší i sebevědomí.

3 Nové znalosti a dovednosti

Znalosti ze školy ještě více prohloubíte díky praxi v oboru, nebo naopak své obzory rozšíříte o zcela nové poznatky. Nové dovednosti i znalosti získáte nejen při dobrovolnických aktivitách, ale také na seminářích, workshopech a dalších vzdělávacích akcích.

4 Networking

Při dobrovolnictví se seznámíte s novými lidmi a můžete navázat i profesní kontakty, které vám například poskytnou potřebné reference do životopisu nebo informace o firmách ve vašem oboru. Někdy můžete získat zaměstnání přímo v organizaci, kde jste předtím nějakou dobu pracovali jako dobrovolníci.

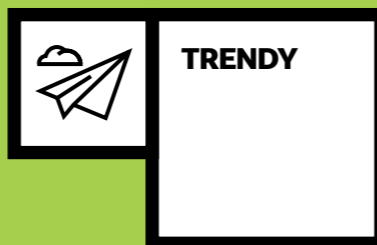
5 Zahraniční zkušenost

Účast na dobrovolnickém projektu v zahraničí s sebou přináší ještě další příležitosti pro kariérní rozvoj: rozmluvíte se v cizí řeči, přizpůsobíte se kulturním odlišnostem a budete schopni pracovat s lidmi různých národností. Zjistíte, jak to chodí jinde ve světě, a třeba se osmělíte hledat práci v zahraničí.

Fandíme mládeži!

Snadnější už to snad ani být nemůže. Zájemci o dobrovolnictví mají dnes k dispozici celou řadu pomocníků – od informačních portálů a online nabídek projektů přes mobilní aplikace k seznamovacím hrám. A DZS pro ně navíc chystá celorepublikovou kampaň!

Online rozcestník pro mládež

Zajímá vás, jaké příležitosti nabízí mladým lidem Evropská unie? Hledáte mezinárodní výměnné programy, stipendia nebo dobrovolnické projekty? Chcete se angažovat ve společenském dění a hledáte platformu, kde vás vyslechnou? Navštivte stránky Evropského portálu pro mládež, který už přes patnáct let informuje o životě, studiu a práci v EU.

K dispozici i v češtině

Portál se věnuje osmi hlavním tématům a je k dispozici v 28 jazycích (včetně češtiny). O pravidelnou aktualizaci informací se starají pracovníci sítě Eurodesk, která má své zastoupení ve 34 zemích Evropy. V České

republice její činnost koordinuje Dům zahraniční spolupráce.

V rámci sekce zaměřené na dobrovolnictví si můžete vybrat z široké nabídky možností, které jsou pro mladé lidi k dispozici. Zjistíte třeba, jak pomáhat na festivalech, mírových misích OSN, pracovních kempch nebo jako online dobrovolník.

Portál je propojený i s databází Evropského sboru solidarity, stránkami o interkulturních výměnách Erasmus+ Virtual Exchange a odkazuje i na aktuální informace o iniciativě DiscoverEU.

Dvě dobrovolnice – Laura ze Španělska a Juliane z Francie – vymyslely během svého dobrovolnického projektu v rámci Evropského sboru solidarity kreativní a zároveň edukativní hru Jinými slovy (In Other Words). Sada karet s originálními obrázky je skvělým prostředkem pro seznámení s novými lidmi, prolomení ledů a zahájení dobrovolnického projektu. Karty lze získat na akcích Evropského sboru solidarity.

U příležitosti loňského ročníku Evropského týdne mládeže představil DZS také svou vlastní hru Procestuj Evropskou unii od západu na východ. Hra je určena pro dva až osm hráčů od 13 let. Obsahuje 280 karet s tvrzeními o jednotlivých státech EU a 40 bonusových karet s otázkami. Hráči si při hraní otestují svoje znalosti o EU a dozví se spoustu zajímavostí. Hru je možné objednat na info@eurodesk.cz.

V letošním roce plánuje DZS vydat také novou verzi oblíbených slepých map Vyznáš se v Evropě? Ukaž! a nové pexeso, které rozdáváme na akcích pro veřejnost.

Kdo si hraje, nezlobí

Sbor solidarity v mobilu

Pro ty, kteří se rozhodli registrovat na portálu Evropského sboru solidarity, vytvořila Evropská komise mobilní aplikaci, aby měli snadný a rychlý přístup ke svému profilu, aktuálním nabídkám a důležitým informacím. Aplikace je volně ke stažení v App Store a Google Play. Přihlásit se do ní můžete pomocí stejného účtu, který jste použili při registraci na online portálu Evropského sboru solidarity. V aplikaci si lze také vytvořit vlastní deník a sdílet ho s ostatními účastníky na Facebooku nebo Instagramu. V sekci „Moje komunita“ je navíc možné prohlížet si záznamy z fotodeníků ostatních registrovaných uživatelů, psát k nim komentáře nebo je lajkovat. Novinkou je funkce chatu pro diskuze mezi uživateli.

Dům zahraniční spolupráce spustí letos na jaře novou kampaň věnovanou dobrovolnickým aktivitám, které jsou podporovány Evropským sborem solidarity. Cílem je povzbudit mladé lidi k dobrovolnictví a umožnit jim zapojit se do projektů ve prospěch místních komunit po celé Evropě i v zámoří. Kromě dobrého pocitu ze smysluplné činnosti, která pomáhá druhým, si dobrovolníci odnesou i cenné zkušenosti a zdokonalí se třeba v cizím jazyce. To vše pak zákonitě zúročí na pracovním trhu.

Dobrovolnická práce v zahraničí funguje i jako takový bonusový „čas na rozmyšlenou“. Mladý člověk během ní získává prostor zjistit, čemu se chce v životě skutečně věnovat. A právě tenhle příběh vypráví i nová kampaň DZS:

„Budeš právník! Musíš vědět, co chceš! Hlavně myslí na svou kariéru! Uvažuj pragmaticky! Zapomeň na sny!“

„Opravdu je to jediná správná cesta?“ ptáme se v kampani. A nabízíme jinou možnost: „Buď v klidu. Nemusíš nic. Zkus si něco nanečisto.“

Proto i vizuální stránka kampaně ukazuje denní snění jako příjemné přemýšlení o budoucnosti, kterému by se mladý člověk neměl za žádnou cenu přestat oddávat. Nabídka dobrovolnických projektů je široká. Mladí si tak mohou splnit svůj sen a vyzkoušet činnost nebo obor, ke kterému by bylo jinak těžké se dostat.

Vizuální a textová reklama z kampaně bude k vidění online i ve veřejném prostoru. V propagaci dobrovolnictví navíc DZS podpoří i populární čeští influenceri.

Nová kampaň DZS: Evropský dobrovolník

„Dobroběhání“ i luštění křížovek

Rádi byste pomáhali, ale nevíte jak? Přinášíme pár tipů. Na portálu www.dobrovolnik.cz najdete přehled příležitostí, jak a kde se zapojit. V sekci „nabídky dobrovolnictví“ si můžete vybrat z aktivit podle vašeho zaměření, bydliště i časových možností. Pokud rádi trávíte čas ve společnosti zajímavých lidí, zvažte domácí návštěvy u seniorů, kde jim můžete zpříjemnit samotou povídáním, společným luštěním křížovek nebo krátkou procházkou. Pokud rádi běháte, zapojte se do výzvy Armády spásy, která hledá „dobroběžce“, nadšené, kteří běží pražský půlmaraton, a podpoří tak dobrou věc. Každý si vybere charitativní projekt, za který poběží – Nocleženku, tábor pro děti z dětských domovů nebo podporu seniorů – a skrze online výzvu se pak na svůj projekt snaží vyfundraisovat peníze. Zapojit se ale můžete také online a pomáhat třeba s překlady textů nebo se podílet na tvorbě tiskových materiálů.

Evropský sbor solidarity

Text: Anna Řeháková

První výzva Evropského sboru solidarity byla vyhlášena v roce 2018, a nová iniciativa tak navázala na dlouholetou tradici dobrovolnických projektů, které se dosud realizovaly pod programem Erasmus+. Přibyly nové aktivity jako dobrovolnická partnerství, pracovní místa a stáže i nové solidární projekty. Prostřednictvím Sboru solidarity chce Evropská komise motivovat mladé lidi ve věku 18 až 30 let, aby se zapojili do dobrovolnických aktivit posilujících sociální začleňování, toleranci, spravedlnost a odstraňování diskriminace.

O založení Evropského sboru solidarity poprvé hovořil předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker ve svém projevu o stavu Unie 14. září 2016. Zdůrazňoval v něm, že Evropa musí investovat do mladých lidí, uchazečů o zaměstnání a start-upů. Sbor solidarity měl přispět k řešení společenských či environmentálních problémů i různých krizových situací. Především je však reakcí Evropské komise na masovou nezaměstnanost mladých v EU, kterou prohloubila finanční krize, a s tím spojený nárůst euroskepticismu.

Rozpočet programu na období 2020 činí pro Českou republiku 3,4 milionu eur. V rámci

první výzvy 2018 a dalších tří kol v roce 2019 odeslaly české organizace celkem 202 projektových návrhů s žádostí o finanční podporu, z nichž bylo schváleno 163 projektů – úspěšnost je tedy 80,7%.

V portálu Evropského sboru solidarity je nyní zaregistrováno více než 115 000 mladých lidí z celé Evropy, z toho 1500 z České republiky. V roce 2019 odsud vyjelo 104 dobrovolníků a dobrovolnic, nejčastějšími destinacemi byly Francie, Německo a Kypr. „Typický dobrovolník“ je žena ve věku 25 až 26 let. Na portálu se ale může registrovat kdokoli ve

věku 18 až 30 let a ihned poté může vybírat z pestré nabídky zahraničních projektů.

Organizace, instituce, školy nebo prostě skupiny mladých lidí mohou podávat žádost o financování některé z podporovaných aktivit. Stačí si prostudovat příručku k programu Evropského sboru solidarity, webové stránky www.sbor-solidarity.cz nebo osobně přijít na

některý z našich seminářů pořádaných několikrát do roka (nejbližší termín je 1. dubna 2020, přihlášení je možné na www.sbor-solidarity.cz v sekci Akce a termíny). O granty lze žádat třikrát ročně – v únoru, dubnu a říjnu.

Příležitosti pro mládež ve věku 18–30 let

DOBROVOLNICTVÍ

Dobrovolníci pomáhají potřebným a podléjí se – individuálně i v týmu – na každodenní práci organizací. Ty bývají zaměřené na děti a mládež, sport, informační a komunikační technologie, mediální gramotnost, kulturu a tvořivost, rozvojovou spolupráci, sociální péči nebo ekologii. Individuální dobrovolnictví se zaměřuje na solidární aktivity na plný úvazek (30 až 36 hodin týdně) po dobu 2 až 12 měsíců. Projekt umožňuje i dobrovolnické aktivity od 2 týdnů do 2 měsíců pro mladé lidi s omezenými příležitostmi. Dobrovolníci se zapojují jak v zemi svého původu, tak v zahraničí, konkrétně v zemích EU a partnerských zemích. Týmy 10 až 40 dobrovolníků – pocházejících nejméně ze dvou různých zemí – se po dobu 2 týdnů až 2 měsíců takto podílejí na záchraně kulturních památek, pečují o ohrožené druhy zvířat apod., přičemž náklady jako cestovné, ubytování, strava, pojištění a kapesné jsou hrazeny z unijních prostředků. Smyslem projektů je posílení mezilidské solidarity a tolerance, rozvoj jazykových, sociálních a občanských kompetencí, posílení dovedností a schopností užitečných pro osobní, odborný i profesní rozvoj u mladých. To je i případ Ethana, který působil v Montessori škole DOBRÁ. Jako pedagogický asistent se tam účastnil dopolední výuky a podílel se na udržování pracovní a tvůrčí atmosféry podle Montessori principů.

SOLIDÁRNÍ PROJEKTY

Solidární projekty jsou příležitostí pro iniciativní mladé lidi, kteří chtějí měnit věci ve svém okolí, rádi by někomu pomohli, udělali dobrý skutek nebo pozvedli povědomí o určitém tématu a nebojí se svůj nápad proměnit ve skutečnost. O finanční podporu může pod hlavičkou organizace požádat i neformální skupina nejméně pěti mladých lidí žijících v České republice. Skupina připraví návrh svého projektu, kde popíše chystané aktivity, vysvětlí své motivace a naznačí, jak chce své cíle naplnit. Pro mladé je to jednak šance měnit své okolí k lepšímu a při dodržování jednotlivých fází projektu zároveň rozvíjet své kompetence. Projekt může trvat dva měsíce až rok. Zapojit se může každý mladý člověk ve věku 18 až 30 let, který žije v České republice a je registrovaný v portálu Evropského sboru solidarity. Náklady spojené s řízením projektu, náklady na kouče a mimořádné náklady hradí Evropská unie. DZS pořádá třikrát ročně víkendová školení Vytvoř SOLIDÁRNÍ projekt, kde se zájemci naučí převést svůj nápad do projektové žádosti. V jednom z realizovaných projektů se studenti a studentky střední zdravotnické školy v Brně-Líšni zaměřili na zvyšování povědomí veřejnosti o tom, jak jednat v případě nehody. Na workshopech předávali své znalosti a zkušenosti, jak pomáhat například zraněným při autonehodě, nemocným při epileptickém záchvatu nebo při infarktu a alergikům při alergické reakci.

STÁŽE A PRACOVNÍ MÍSTA

Do profesní složky Evropského sboru solidarity patří stáže a pracovní místa. Mladým pomáhají s hledáním práce v českých i zahraničních organizacích – neziskovkách, státních orgánech i soukromých firmách. Pro mladé je to cesta k novým pracovním zkušenostem a dovednostem, které pak zúročí na trhu práce. Organizace ze zemí EU zase takto získají novou inspiraci i podporu při hledání a začleňování nových zaměstnanců a stážístů. Stáže a pracovní místa mohou trvat 2 respektive 3 až 12 měsíců. Obě pozice mají výukové a tréninkové prvky, pomáhají zúčastněným získat relevantní zkušenosti pro osobní, vzdělávací, sociální a profesní vývoj a podpořit v nich aktivní občanství. Při nabídce pracovního místa se sjednává zaměstnanecká smlouva, která může být sepsána na dobu delší než trvání projektu a pracovník má nárok na alespoň minimální mzdu v příslušné zemi. Všechny organizační i cestovní náklady hradí EU. Organizace, které již získaly značku kvality Evropského sboru solidarity, žádají o finanční podporu třikrát ročně – v únoru, dubnu a říjnu. Zájemci o stáž nebo pracovní místo se registrují v online databázi a pak si vybírají organizace nebo projekty, které je zaujmou. To udělal i stážista Jakub, který se v Hnutí Brontosaurus zapojil do plánování, příprav i samotné realizace dobrovolnických projektů. Vedl kalendář akcí, komunikoval s organizačtorskými týmy a také jim poskytoval metodickou podporu.

ZNAČKA KVALITY (QUALITY LABEL)

Každá organizace, která se chystá žádat pod Evropským sborem solidarity o dobrovolnický projekt, stáž či pracovní místo, musí nejprve získat značku kvality neboli Quality label. Bez ní organizace žádat o grant nemůže. O Quality label lze zažádat kdykoliv, akorát je třeba myslet na termín – zpracování žádosti může totiž trvat šest až osm týdnů a je potřeba jej dokončit ještě před samotným podáním žádosti o grant.

Bez značky kvality není možné požádat o grant, výjimkou jsou solidární projekty

V žádosti o Quality label je třeba představit svou organizaci, popsat záměr, cíle a náplň projektu. Žadající musí také doložit, jak zajistí podmínky pro dobrovolníky a stážisty – jak bude vypadat ubytování, kdo bude dobrovolníky koordinovat či mentorovat a podobně. Každého žadajícího pak ještě navštíví některý z akreditátorů, aby spolu celou žádost podrobně prošli. Do 31. prosince 2020 mohou dobrovolnické projekty nahradit Quality label platnou akreditací z programu Erasmus+. Pro solidární projekty není značka kvality vyžadována. O oba typy značky kvality lze zažádat online na <https://webgate.ec.europa.eu/web-esc/screen/home>.

Jsem tak trošku snílek

Text: Lucie Rychlá

Kariéru manažerky pověsila na hřebík, několik let cestovala a pak vyzkoušela i dobrovolnictví. V rámci programu Evropský sbor solidarity pomáhala s organizací a propagací festivalu Svátek čaje v polském Těšíně. Následně se usadila na české straně hranice a teď tam pomalu rozjíždí svůj sociální podnik.

Michaela Tkáčová má spoustu nápadů, jak pomoci potřebným i planetě jako takové. V čem ji obohatila roční zkušenost s dobrovolnictvím a jaké má plány do budoucna?

Co vás přivedlo k tomu, že jste se rozhodla věnovat celý rok dobrovolnictví?

Po studiu cestovního ruchu a geoturismu na Technické univerzitě v Košicích jsem tři roky pracovala jako manažerka. Po čase mě ale tahle práce přestala bavit, tak jsem sbalila kufry a skoro dva roky cestovala. Navštívila jsem třeba Velkou Británii, Itálii a Norsko. To bylo skvělé období. Pak jsem se ale rozhodla vrátit zpátky na Slovensko a musela řešit, co dál. Zpátky do kanceláře se mi nechtělo. A právě tehdy jsem dostala nabídku z polské nadace Laja, abych se zúčastnila jejich dobrovolnického projektu.

Čeho se projekt týkal a co jste měla na starosti?

Připravovali jsme česko-polský festival Svátek čaje v příhraničním městě Těšíně (Cieszyn). Ten festival všem vřele doporučuji – třeba vás samotný čaj moc nebere, tak jako mě, ale cestovatelské přednášky tam mají opravdu vysokou úroveň. Organizace festivalu je skvělá, pracují na něm výjimeční lidé. Já jsem měla na starosti stránku o zero waste a plánování příspěvků na sociálních sítích. To bylo pro mě obzvlášť náročné, protože

jsem Slovenka a ty posty jsem musela psát v češtině a polštině. Naštěstí mi pomáhal skvělý tým překladatelů.

V čem vás tato zkušenost osobně nejvíc posunula?

Byla to moje vůbec první dobrovolnická zkušenost a obohatila mě v mnoha směrech. Z osobního hlediska jsem vděčná za setkání s kolegyní Martinou, která mi v mnoha ohle-

Jsem vděčná za setkání s kolegyní Martinou, která mi v mnohém otevřela oči

dech otevřela oči. Martinka je hendikepovaná, nemluví a má problém s motorikou, přesto se pořád směje a je plná pozitivní energie. Z profesního hlediska jsem se naučila větší trpělivosti a zlepšila jsem se i v plánování.

Musela jste se během toho roku vyrovnávat s nějakými nečekanými výzvami?

Myslím, že pokud jede člověk někam sám, musí se nejdřív vypořádat s pocitem samoty. Ale to se časem zlomí. Jinak byl celý rok skvělý a žádné vážnější problémy jsem řešit nemusela, nebo jsem na ně už dávno zapomněla.

Co byste poradila zájemcům o podobnou zkušenost? Nějaké konkrétní tipy?

Já jsem měla štěstí na dobré lidi i skvělou organizaci, takže dobrovolnictví rozhodně

doporučuji. Konkrétně bych poradila snad jen to, aby dobrovolníci využili nabídky jazykových kurzů v zemi, kde projekt probíhá. Je to obrovské plus a má na ně nárok každý dobrovolník.

Účast na tomto dobrovolnickém projektu vás inspirovala k založení vlastní firmy. Čím se zabývá?

Na několika kurzech jsem poznala ty správné lidi a bavila se s nimi o tom, co mě baví a čemu bych se chtěla v budoucnu věnovat. Tak vznikl projekt Green Smile, kvůli kterému jsem pak založila i sociální podnik. Aktuálně pracujeme ve firmě tři a pomalu se rozrůstáme. Vyrábíme produkty pro zero waste nakupování, například pytlíky na ovoce a zeleninu, plátěné obaly na chleba, ubrousky, houbičky

Michaela Tkáčová (31 let)
se narodila ve východoslovenské obci Lipany, ale poslední půlrok bydlí v Českém Těšíně. Vystudovala cestovní ruch a geoturismus na Technické univerzitě v Košicích a několik let pracovala jako manažerka. Pak se rozhodla cestovat a vyzkoušet dobrovolnictví. Rok pomáhala polské nadaci Laja s organizací festivalu Svátek čaje. Nyní rozjíždí svůj sociální podnik Mistka Sewing a zero waste projekt Green Smile (green-smile.cz).

na nádoby a další. Vytváříme teď naše webové stránky (www.green-smile.cz), kde je zatím k dispozici alespoň katalog výrobků. Objednávky zatím přijímáme přes Facebook nebo Instagram. Ještě když jsem žila v Košicích, měla jsem projekt Ušité, který byl zaměřený na upcyklaci. Šila jsem například batohy. Na to mi ale teď už moc času nezbývá. Jinak sociální podnikání je super, je to hlavně o komunikaci a snaze vyhovět, podpořit.

Sociální podnikání je super

Je podle vás sociální podnikání na vzestupu? A v čem může být užitečná právě zkušenost s dobrovolnictvím?

Tak doufám, že je na vzestupu. Pomalými kroky se posouváme vpřed a ví o nás stále více lidí. Je za tím hromada dřiny, a hlavně času. Dobrovolnictví mi určitě pomohlo. Nebyť příchodu do Těšína, tak poznám ty pravé lidi a nedělám to, co dělám. Ony všechny kroky v životě nakonec mají svůj význam.

Jaké jsou vaše plány do budoucna? Čeho byste chtěla dosáhnout?

Ráda bych si otevřela obchod s látkami a lánou. Byla by tam taky taková chill-out zóna s kávou zdarma a časopisy o šití. Zákazníci by pak měli možnost nakoupit látku, najít inspiraci pro své šicí projekty, dát si kávičku a popovídat si. Jsem trošku snílek. A mým největším snem je zaměstnávat hendikepované lidi. Ze zkušenosti vím, jak jsou vděční, když mohou strávit čtyři hodiny denně jinak než sezením doma.

#Eurodesk30 evropská síť slaví třicítku

Text: Lucie Neumannová

Evropská informační síť Eurodesk už 30 let informuje mladé lidi o možnostech mobility v Evropě. Její první kancelář byla založena už roku 1990 ve Skotsku. Odtud se síť postupně začala rozšiřovat do celého Spojeného království a dále do celé Evropy. Dnes má Eurodesk přibližně 1200 kontaktních míst v 36 zemích.

V roce 1998 se k síti připojila i Česká republika. A dnes už má česká verze Eurodesku 26 regionálních partnerů. Jejím cílem je především zlepšit povědomí o možnostech mobility a motivovat mladé lidi k aktivnímu občanství.

22 let v České republice

V České republice Eurodesk spadá pod Dům zahraniční spolupráce a od roku 2014 je součástí programu Erasmus+. Má vlastní webový portál (eurodesk.cz) a od roku 2007 také facebookovou stránku (Evropské příležitosti pro mladé), kde se mladí lidé mohou dozvědět víc o tom, jaké příležitosti se jim aktuálně nabízejí – ať už jde o studium, nebo práci v zahraničí, volná dobrovolnická místa, cestování, nebo nabídku zajímavých stáží v Evropě i ve světě. Instagramový profil @eurodesk_cz pak především zve na ak-

tuální zajímavé akce, informační semináře či školení a také informuje o nejrůznějších soutěžích, do kterých je možné se zapojit.

Eurodesk ale neslouží jen mladým lidem, podporuje například i neziskové organizace – ty mohou díky němu zviditelnit svou činnost, chystané aktivity či projekty a najít takto vhodné partnery či nové účastníky a účastnice z řad mladých. Stačí zaslat podnět na info@eurodesk.cz nebo napsat přímo na zeď facebookového profilu Eurodesku.

V neposlední řadě má Eurodesk na starosti také přidávání obsahu na Evropský portál pro mládež (europa.eu/youth/EU_cs), který sdružuje informace ze všech členských zemí EU. Od června 2018 do poloviny loňského roku na Portál přibýlo 22 465 nových článků (a z toho celkem 108 v češtině). Kromě informací, tipů, rad nebo aktualit z různých oblastí, jako je dobrovolnictví, práce, zdraví či cestování, zde najdete i databázi dobrovolnických organizací včetně nabídky dobrovolnických míst.

Evropská komise zároveň pracuje na nové podobě portálu, který by měl být pře-

hlednější a klást větší důraz na kvalitu obsahu. Spuštění nové verze Komise chystá v květnu letošního roku.

Oslavy jubilea v Evropě i u nás

V rámci výročí 30 let Eurodesku poběží po celý rok na sociálních sítích i ve veřejném prostoru celoevropská informační kampaň. Kampaň si klade za cíl zvýšit povědomí o existenci Eurodesku a jeho informačních aktivitách a zaměří se na témata, jako je například rozvoj technologií či popkultura – a zejména bude ukazovat, jak se za poslední tři desetiletí proměnila práce s informacemi v online prostředí.

V České republice se chystá celá řada akcí. Sledujte aktuality na www.eurodesk.cz

V lednu také vznikla speciální webová stránka <https://30.eurodesk.eu>, která připomíná důležité historické mezníky za dobu existence sítě. Na sociálních sítích kampaň poběží pod hashtagem #Eurodesk30. I v České republice se chystá celá řada celostátních i regionálních akcí. Aktuality budou postupně uveřejňovány na webu Eurodesku a na sociálních sítích.

Trochu jim tu jejich práci závidíme

Text: Lucie Rychlá / Fotografie: Lunaria

Založili skanzen, postavili větrný mlýn, vysázeli nové aleje, pořádají ekovýchové kroužky a řemeslné dílny, rozjeli alternativní školu svobodného vzdělávání – **manželé Vlkovi** se zkrátka nenudí. Svůj život nerozlučně spojili s komunitou v malé obci na úpatí Jizerských hor a svůj čas i energii vkládají do projektů na podporu místních lidí a krajiny. V loňském roce se zapojili i do Evropského sboru solidarity a nabídli dlouhodobou spolupráci dvěma dobrovolníkům.

Je to pro nás úplně nový projekt, i když většina našich aktivit vychází z principů Sboru solidarity,“ prozradila mi Mia Vlková během návštěvy v jejich skanzenu v Jindřichovicích pod Smrkem.

„Začali jsme loni v květnu, takže teď už jsme jen pár měsíců před koncem. Nejdřív jsme tu měli kromě Igora také dobrovolnici z Polska. Ta se ale po dvou měsících rozhodla odejít, a tak jsme oslovili Honzu, který žije ve stejné komunitě jako Igor.“

Frýdlantský mikroregion v Libereckém kraji, kde Vlkovi žijí, patří mezi oblasti s vysokou nezaměstnaností a omezenou nabídkou volných míst. Manželé Vlkovi proto již řadu let spolupracují s pracovním úřadem a zaměstnávají dlouhodobě nezaměstnané v rámci veřejně prospěšných prací. Druhou šanci dávají i lidem, kteří spáchali drobnější trestné činy a kteří si u nich mohou odpracovat svůj trest ve formě obecně prospěšné práce. Snaží se také o zlepšování vztahů s romskou menšinou, do které patří i dobrovolník Igor.

Vytváření pracovních návyků

„Igora a Honzu známe už dlouho. Bydlí nedaleko odsud v Novém Městě pod Smrkem. Když jsem se doslechl, že mají velké problémy, rozhodl jsem se jim pomoci a zeptal se jich, jestli by měli zájem u nás ve skanzenu rok pravidelně pracovat, dobrovolničit,“ vysvětlil Zbyněk Vlk,

který se v Libereckém kraji narodil a do Jindřichovic se přestěhoval v roce 1998.

„Z grantu Sboru solidarity dostávají kapšené a platíme jim i zdravotní pojištění. Po roce práce si u nás vytvoří pracovní návyky a třeba si pak snadněji najdou nějakou další práci. Už teď jim občas domlouváme nárazovou výpomoc u nás ve vesnici.“

Jednou týdně jim napíšu, co je třeba udělat, a oni si to pak postupně odškrtávají

V rámci projektu se Igor a Honza starají o provoz skanzenu po technické stránce. Opravují poškozené ploty, pomáhají s rekonstrukcí jedné místnosti na ateliér a vyrábějí také dřevěné výstavní stojany. Přes léto pracovali na polích, v zimě chodili do lesa na dřevu. Pravidelně nosí vodu do kuchyně a starají se i o pět koní, které Vlkovi ve skanzenu chovají.

„Velmi jim to vyhovuje. Jednou týdně jim napíšu, co je třeba udělat, a oni si to pak po-

stupně odškrtávají. Člověk musí být samozřejmě připravený na to, že jejich práce nebude udělaná jak od profesionála,“ popisuje Zbyněk Vlk.

„Bohužel lidi z romské komunity mají tady v regionu možnost jít pracovat akorát tak do nějaké továrny, kde pracují u pásu. To ale pro tyhle kluky není. Mají touhu po svobodě a to jim práce u nás umožňuje.“

Uteklo to jako voda

„Po pravdě trochu jim jejich práci závidíme. Přestěhovali jsme se na venkov, abychom mohli být na čerstvém vzduchu. Teď ale trávíme spoustu času před počítačem přípravou různých projektů,“ doplňuje Mia. „Postupně se ale snažíme z administrativy vycouvat a předáváme tuhle práci dalším.“

Samotní dobrovolníci si práci ve skanzenu také pochvalují a přiznávají, že zatím nevědí, co budou dělat, až projekt letos v dubnu skončí. Igora baví truhlářina a Honzu,

Žijící skanzen v Jindřichovicích pod Smrkem

Žijící skanzen provozuje spolek Lunaria, který založil už v roce 1996 Zbyněk Vlk. Skanzen byl slavnostně otevřen na jaře 2009. Jeho součástí je renovovaný podstávkový dům, muzeum s historickými zemědělskými stroji a pomůckami, kovářská a truhlářská dílna nebo funkční větrný mlýn. Začíná u něj také dvanáctikilometrová naučná stezka, která návštěvníky provede po okolí Jindřichovic. Skanzen je otevřen veřejnosti od dubna do září. V létě se v něm konají různé řemeslné dílny, letní tábory pro děti a nově i festival o naplnění v životě.

V LÉTĚ SE VE SKANZENU KONAJÍ DĚTSKÉ TÁBORY A TAKÉ FESTIVAL ŽIJÍCÍ SRDCE.

ZA REKONSTRUKCI TOHOTO PODSTÁVKOVÉHO DOMU ZÍSKALO SDRUŽENÍ LUNARIA NĚKOLIK OCEŇENÍ.

IGOR (VLEVO) A HONZA POMÁHAJÍ VLKOVÝM SE VŠÍM, CO JE TŘEBA, VČETNĚ RŮZNÝCH RENOVAČNÍCH PRACÍ.

OD DUBNA DO ZÁŘÍ JE SKANZEN OTEVŘEN VEŘEJNOSTI. SOUČÁSTÍ PROHLÍDKY JE I MUZEUM ŽIVOTA NA VENKOVĚ V 18.-19. STOLETÍ.

ZBYNĚK VLK SE VĚNUJE ŘADĚ KOMUNITNÍCH PROJEKTŮ, VE SKANZENU PROVOZUJE NAPŘÍKLAD SVOBODNOU ŠKOLU RONJA.

který je sice vyučený truhlář, zase spíše práce s hlínou.

„Jeden rok je hrozně krátká doba. Uteče to opravdu jako voda. Škoda že není možné projekt prodloužit. Klukům by prospělo, kdyby u nás pracovali ještě trochu déle,“ posteskla si Mia Vlková. „Trvalo, než si na nás kluci zvykli a otevřeli se, a to už je oba známe dlouho.“

Jeden rok je hrozně krátká doba

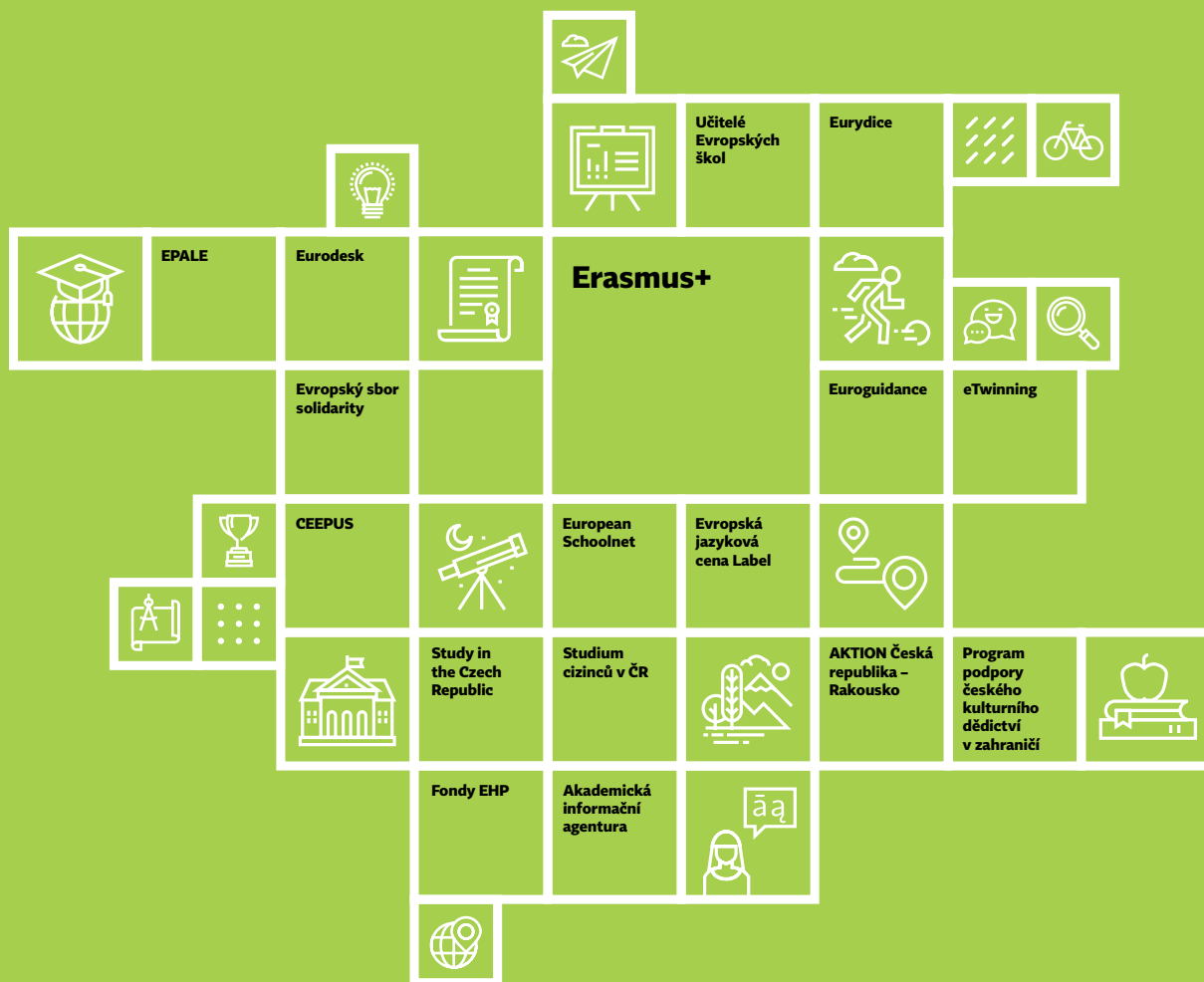
Manželé Vlkovi rozhodně plánují podporovat místní komunitu i do budoucna. Provozují volnočasový kroužek a letní tábory i pro romské děti a také Svobodnou školu Ronja, která nabízí alternativní formu vzdělávání podle principů školy Summerhill.

Do „Ronji“ chodí děti rodičů, kteří se rozhodli vyučovat své potomky doma a neformálně.

Loni v létě zorganizovali Vlkovi na svém skanzenu také první ročník open-air festivalu Žijící srdce. Čtyřdenní akce nabídla řadu inspirativních přednášek, tvůrčích dílen, cvičení a koncertů.

Přestože svou pozornost v poslední době přenesli především na sociální projekty, jako je ten ve spolupráci s Evropským sborem solidarity, věnují se také ekologii a péči o krajinu. Za svou činnost získali v minulosti řadu ocenění.

Facebook

www.facebook.com/dumzahranicnispoluprace
www.facebook.com/erasmusplusCR
www.facebook.com/mladezvakci

Instagram

www.instagram.com/dzs_cz

Twitter

twitter.com/dzs_cz

LinkedIn

www.linkedin.com/company/dzs_cz

YouTube

bit.ly/DZStube

Dům zahraniční spolupráce (DZS)

Na Poříčí 1035/4
 110 00 Praha 1

☎ +420 221 850 100

@ info@dzs.cz

www.dzs.cz

www.naerasmusplus.cz

